

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiae Moralis
Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros
partitum**

Laymann, Paul

Moguntiae

3. De iustitia particulari.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

Opera Virtutum, quatenus per ea diuinæ legi ac voluntati conformamur, iustitia in sacris literis vocantur. Matt. 5. *Beati, qui esuriunt iustitiam.* Et cap. 6. *Attendite, ne iustitiam vestram faciatis coram hominibus, ut videamini ab eis.*

NB. Iustitiam legalem se dupliciter habere. Nam in Principe siue Magistratu leges decernente ob Reip. commodum, inest quasi architectonicè: In subditis verò acceptantibus & obseruantibus leges ob eiusdem Reipubl. commodum, inest ministerialiter, velut executioni mandantibus, quæ per Magistratum decreta sunt.

C A P. III.

De Iustitia particulari.

Particularis Iustitia definitur ab Vlpiano, quod i sit constans & perpetua voluntas ius suum (debitum ad æqualitatem) cuique tribuendi. Eius proprietates sunt; Ut sit ad alterum; Ut versetur circa debitum; Ut reddat ad æqualitatem.

Inter patrem & filium, utpote non omnino diuersum à patre; Inter seruum & dominum, omnia Domino acquirentem, veluti eius possessionem & instrumentum; Inter vxorem & maritum, utpote vnum corpus & carnem; non est simpliciter dicta iustitia sed solum improprie dicta, paterna, herilis, & Oeconomica. Ratio, nam Iustitia particularis tendit ad alterum, & iustum particulare versatur inter partes, quæ exæquari possunt; atqui dictæ partes non inveniuntur in dictis personis. Ergo.

NB. Licet Iustum paternum, V. C. recedat à proprietate iusti, quoad æqualitatem inter diuersas personas statuendam, non tamen quoad rationem

nem

nem debiti. Imò maius debitum est, obligatioque arctior pietatis siue Iustitiæ patris in filium, & è contra, quam sit iustitia ciuilib. Ratio, quia grauius censetur deliquisse filius, si in parentem impius & iniurius quam si in alios.

3 Neque Religio erga Deum propriè dicta iustitia non est, cum non possit reddere æqualitatem.

Inter patrem & filium quo ad bona castrensia non emancipatum, vel emancipatum; maritum & uxorem; quoad bona parapherna; inter seruum & Dominum ex proprio peculio est iustitia propriè dicta. Ratio, quia in istis habent se tanquam conuictus & partes distinctæ, quibus status ille patris ac filij, vxoris & mariti, &c. accidentarius est. Idem de ciue contrahente cum Republic. sentiendum.

4 Colligit hinc Molina defraudationem filij contra patrem esse peccatum simplex contra iustitiam & obligationem esse ad restitutionem, sed non tam strictam, quippe cum bona temporalia patris aliter quomodo pertineant ad filium propter arctissimam eorum coniunctionem. Quod autem pœnitens, si patri furatus, teneatur manifestare in Confessione, id interdum fieri debet, si nimirum talis circumstantia faciat esse peccatum tantum veniale, quod alioquin esset mortale. Idem dicendum de furti coniugum inter se, eo quod in foro externo inter tales non detur actio famosa furti, sed rerum amotarum, vt dicam, t. r. 3. p.

I. c. 1. q. 2.